

Asia C-717/22

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

23.11.2022

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Rayonen sad Svilengrad (Svilengradin piirituomioistuin, Bulgaria)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

10.11.2022

Kantaja:

”SISTEM LUX” OOD

Hallinnollinen lainvalvontaviranomainen:

Teritorialna direksia ”Mitnitsa Burgas”.

Väliintulija:

● Rayonna prokuratura Haskovo, teritorialno otdelenie Svilengrad

Pääasian kohde

”SISTEM LUX” OOD:n, kotipaikka Šabac, Serbian tasavalta, nostama kanne Teritorialna direksia ”Mitnitsa Burgasin” (tulliviraston Burgasin alueellinen yksikkö) apulaisjohtajan vuonna 2021 antamasta seuraamusmaksua koskevasta päätöksestä.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

Unionin oikeuden tulkinta, SEUT 267 artikla

Ennakkoratkaisukysymykset

- 1) Onko unionin tullikoodeksista 9.10.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 42 artiklan 2 kohtaa, jossa säädetään tyhjentävästi tullilainsäädännön noudattamatta jättämisestä määrättävistä hallinnollisista seuraamuksista, luettuna yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 17 artiklan 1 kohdan kanssa, tulkittava siten, että tullilain (Zakon za mitnizite) 233 §:n 6 momentin kaltainen kansallinen säännös, jossa säädetään täydentävänä hallinnollisena seuraamuksena rikkomuksen kohteen tuomitsemisesta menetetyksi (omaisuuden tuomitseminen valtiolle menetetyksi), ei ole sallittu? Onko rikkomuksen kohteen menetetyksi tuomitseminen sallittua silloin, kun menetetyksi tuomittu omaisuus kuuluu muulle henkilölle kuin rikkomuksen tekijälle?
- 2) Onko asetuksen (EU) N:o 952/2013 42 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 49 artiklan 3 kohdan kanssa, tulkittava siten, että Zakon za mitnizite 233 §:n 6 momentin kaltainen kansallinen säännös, jossa säädetään seuraamusmaksun ohessa täydentävänä seuraamuksena rikkomuksen kohteen menetetyksi tuomitsemisesta (omaisuuden tuomitseminen valtiolle menetetyksi), on kielletty seuraavissa tapauksissa, koska seuraamus merkitsee kohtuutonta puuttumista omistusoikeuteen: yleisesti tapauksissa, joissa rikkomuksen kohteena ollut menetetyksi tuomittu omaisuus kuuluu rikkomuksen tekijälle; tapauksissa, joissa se kuuluu kolmannelle osapuolelle, joka ei ole rikkomuksen tekijä, ja erityisesti tapauksissa, joissa rikkomus ei ole tahallista vaan tuottamuksellista?
- 3) Onko puitepäätöksen 2005/[212] 2 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 17 artiklan 1 kohdan kanssa ja ottaen huomioon unionin tuomioistuimen asiassa C-393/19 14.2.2021 antama tuomio, tulkittava argumentum a fortiori siten, että sitä sovelletaan myös tapauksiin, joissa teko ei ole rikos vaan hallinnollinen rikkomus, ja että näiden kahden välinen ero liittyy ainoastaan laajamittaisuutta koskevaan kriteeriin oikeuskäytännössä hyväksytyin, salakuljetuksen kohteen arvon mukaisesti[?] Onko tässä tapauksessa rikoksen tuottaman hyödyn ja rikoksella saadun omaisuuden sekä rikoksentekovälineiden menetetyksi tuomitsemisesta 24.2.2014 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2005/212/YOS 1 artiklan neljättä luetelmakohtaa ja rikoksentekovälineiden ja rikoshyödyn jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta Euroopan unionissa 3.4.2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/42/EU 2 artiklan 4 alakohtaa tulkittava siten, että käsitteellä ”menetetyksi tuomitseminen” tarkoitetaan erityisesti seuraamusta tai toimenpidettä, josta määrää tuomioistuin eikä hallintoviranomainen, ja onko tässä merkityksessä Zakon za mitnizite 233 §:n 6 momentin kaltainen säännös, luettuna yhdessä sen 231 §:n kanssa, kielletty?

Unionin oikeussäännöt ja oikeuskäytäntö

Unionin tullikoodeksista 9.10.2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013, 42 artiklan 1–3 kohta

Euroopan unionin perusoikeuskirja, 17 ja 49 artikla

Rikoksentekovälineiden ja rikoshyödyn jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta Euroopan unionissa 3.4.2014 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/42/EU, 2 artikla

Rikoksen tuottaman hyödyn ja rikoksella saadun omaisuuden sekä rikoksentekovälineiden menetetyksi tuomitsemisesta 24.2.2005 tehty neuvoston puitepäätös 2005/212/YOS, 1 ja 2 artikla

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-393/19

Kansalliset oikeussäännöt

Tullilaki (Zakon za mitnitsite), 231 § ja 233 §:n 1–8 momentti

Hallinnollisista rikkomuksista ja seuraamuksista annettu laki (Zakon za administrativnite narushenia i nakazania), 7 §:n 1 ja 2 momentti, 33 §:n 1 ja 2 momentti, 36 §:n 1 ja 2 momentti sekä 53 §:n 1 ja 2 momentti

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä

- 1 VU (jäljempänä kuljettaja) ajoi 28.5.2021 Turkista kohti Serbiaa, saapui Kapitan Andreevon tulliasemalle noin kello 10.00 ja ryhmittyi Mercedes-merkkisestä vetoautosta ja siihen kytketystä puoliperävaunusta muodostuvalla puoliperävaunuyhdistelmällään saapuvien kuorma-autojen kaistalle.
- 2 Puoliperävaunuyhdistelmän tulliasiakirjat tarkastettiin, ja ajoneuvo kirjattiin Bulgarian tulliviranomaisen integroidun tullitietojärjestelmän (Bulgarska integrirana mitnicheska informationna sistema na Agentsia Mitnitsi, BIMIS) ”tiemaksut ja lupamenettelyt” -moduuliin.
- 3 28.5.2021 päivätyn työvuoroluettelon mukaan tietyn tullivirkailijan tehtävänä oli ”tarkastaa tulliasiakirjat ja kirjata ne ’tiemaksut ja lupamenettelyt’ -moduuliin”. Tullivirkailija havaitsi tulli-ilmoitusta tarkastaessaan, että saateasiakirjoissa ilmoitetut tavarat eivät vastanneet elektronisen vaa’an lukemaa. Asiakirjoihin oli merkitty 6 234 kilogrammaa ja viisi pakettia. Kuten punnituslipukkeesta käy ilmi, vaa’an lukema oli 38 960 kilogrammaa. Tullivirkailija totesi ajoneuvon rekisteröintitodistusten perusteella, että tyhjä ajoneuvo painoi noin 15 000 kilogrammaa, eikä 17 726 kilogramman erosta ollut esitetty mitään asiakirjoja. Havaitun eron vuoksi tullivirkailija päätti tarkastaa ajoneuvon röntgenillä. Röntgenlaitteella tehdyn läpivalaisun jälkeen todettiin, että tavaroita oli

ilmoitettua enemmän. Puoliperävaunuyhdistelmän tarkastus aloitettiin 28.5.2021 ”saapuvien kuorma-autojen” kaistalla perusteellisiin tarkastuksiin tarkoitettussa hallissa kuljettajan läsnä ollessa. Tavaratilasta löytyi 13 kuormalavaa alumiiniprofiileja erikokoisina, -pituisina, -levyisinä, -korkuisina ja -värisinä. Asiakirjojen perusteella viisi tavaratilassa olleista paketeista vastasi täysin lähettäjäyrityksen ”SISTEM ALYUMINYUM SANAYI VE TIDZHARET” rahtia. Kävi ilmi, että lähettäjäyrityksen ”PELIT ARSLAN KONTPARLAK FABRIKASA A.SH.” AD:n kahdeksassa paketissa olleita tavaroita ei ollut ilmoitettu. Kyseessä olivat alumiinilevyt, joiden [paksuus] on 6 mm ja koko 2,80 x 1,30 m, yhteensä 728 m²; alumiinilevyt, joiden [paksuus] on 12 mm ja koko 3,66 x 1,40 m, yhteensä 307,44 m²; alumiinilevyt, joiden [paksuus] on 12 mm ja koko 3,66 x 1,54 m, yhteensä 152,18 m²; alumiinilevyt, joiden [paksuus] on 4 mm ja koko 2,80 x 1,30 m, yhteensä 152,88 m², kaikki yhteensä 1 340,5 m².

- 4 Kuljettajan laiminlyönnin perusteella Teritorialna direktzia ”Juzhna morska” (Juzhna morskan aluevirasto) antoi 28.5.2021 hallinnollisen rikkomuksen toteamista koskevan päätöksen Zakon za mitnitsiten 233 §:n 1 momentin mukaisen rikkomuksen vuoksi ja käynnisti kyseisen päätöksen perusteella hallinnollisen seuraamusmenettelyn. Ilmoittamatta jätetyt alumiinilevyt ja kuljettajan puoliperävaunuyhdistelmä takavarikoitiin yhdessä virta-avaimen ja rekisteröintitodistusten kanssa vastaavia kuitteja vastaan.
- 5 Riidanalaisten tavaroiden suuren arvon vuoksi asiasta ilmoitettiin tutkinnasta vastaavalle tullitarkastajalle, joka käynnisti tulliviraston Burgasin alueellisessa yksikössä tutkinnan Bulgarian rikoslain (Nakazatelen kodeks) 242 §:n 1 momentin e alakohdan mukaisesta rikoksesta Nakazatelen kodeksin 212 §:n 2 momentin mukaisesti. Hallinnollinen seuraamusmenettely lopetettiin Obshtoto sabranie na nakazatelnata kolegia na Varhovnia kasatsionen sadin (ylimmän tuomioistuimen rikosjaoston täysistunto) vuonna 2015 antaman tulkintatuomion ja Zakon za administrativnite narushenia i nakazania 33 §:n 3 momentin perusteella.
- 6 Edellä mainitut riidanalaiset tavarat ja puoliperävaunuyhdistelmä esitettiin todisteina oikeudenkäynnissä. Ne luovutettiin 3.8.2021 päivätyllä varastoinnista laaditulla pöytäkirjalla tulliviraston Burgasin alueellisen yksikön varastopäällikölle.
- 7 Kuljettaja, joka on Serbian kansalainen, nimettiin 1.6.2021 tutkintamenettelyssä epäillyksi Nakazatelen kodeksin 242 §:n 1 momentin e alakohdan mukaisesta rikoksesta.
- 8 Tutkinnassa todettiin, että teko ei ollut rikos, koska rikoksen subjektiivisen tunnusmerkistön ei voitu osoittaa täyttyneen. Nakazatelen kodeksissa tarkoitettu teko voidaan tehdä vain tahallisesti niin, että tahallisuus on tarkoituksellista, eli jos tekijä on tietoinen teon vaarallisesta luonteesta ja pystyy ennakoimaan sen vaaralliset seuraukset ja tavoittelee niitä. Tässä tapauksessa todisteet puuttuivat.

- 9 Lähettäjäyrittäjä ”SISTEM ALYUMIYUM SANAYI VE TIDZHARET” lastasi 25.5.2021 Istanbulissa kuljettajan läsnä ollessa puoliperävaunuun viisi alumiiniprofiilipakkausta, joiden bruttopaino oli 6 234 kilogrammaa.
- 10 Lähettäjäyrittäjä ”PELIT ARSLAN KONTPARLAK FABRIKASA A.SH.” AD lastasi Istanbulissa 27.5.2021 kuljettajan läsnä ollessa puoliperävaunuun vielä kahdeksan alumiiniprofiilipakkausta ja kaksi tuoteluettelopakkausta, joiden kokonaisbruttopaino oli 16 780 kilogrammaa.
- 11 Kuljettaja antoi molempien lähettäjiä hänelle luovuttamat asiakirjat käsittelyä varten Fidan Market -nimiselle huolitsijalle, jonka kotipaikka on Kapikule, Turkki.
- 12 On osoitettu, että kuljettaja ”menetteli täysin huolimattomasti kuljettamansa rahdin tulliselvitysasiakirjojen osalta. Vaikka hän oli läsnä, kun tavarat lastattiin ja punnittiin, hän rikkoi hänelle kansainvälisen kuljetuksen kuljettajana asetettua velvollisuutta tutustua hänelle luovutettuihin asiakirjoihin ja tarkastaa niiden sisältö erityisesti sen osalta, että ne vastaavat tosiasiallisesti kuljetettavia tavaroita”.
- 13 Tulliviraston Burgasin alueellisen yksikön rikosoikeudellinen menettely Novi Pazarissa Serbian tasavallassa 9.3.1977 syntyneitä kuljettajaa vastaan lopetettiin Okrazhna prokuratura Haskovon (Haskovon alueellinen syyttäjänvirasto) 5.10.2021 antamalla määräyksellä Nakazatelno-protsesualen kodeksin (rikosprosessilaki) 243 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti. Okrazhna prokuratura Haskovo lähetti asiakirjat yhdessä edellä mainitun määräyksen kanssa kirjeitse tulliviraston Burgasin alueellisen yksikön johtajalle niiden arvioimiseksi mahdollisen hallinnollisen rikkomuksen kannalta.
- 14 Hallinnollinen lainvalvontaviranomainen totesi tulliviraston Burgasin alueellisen yksikön tutkintamenettelyn asiakirjoja tarkasteltuaan, että kuljettajan teko oli Zakon za mitnitsite 233 §:n 1 momentin mukainen hallinnollinen rikkomus, jonka sisältö vastaa Nakazatelen kodeksin 242 §:n 1 momentin e kohdassa vahvistettua tunnusmerkistöä.
- 15 Nyt tarkasteltavassa tapauksessa rikosoikeudellisen ja hallinnollisen menettelyn subjekti ja kohde ovat samat.
- 16 Tämän vuoksi tulliviraston Burgasin alueellinen yksikkö aloitti Zakon za administrativnite narushenia i nakazaniyan 36 §:n 2 momentin nojalla tässä kyseessä olevan hallinnollisen seuraamusmenettelyn.
- 17 Sen mukaan kuljettaja on rikkonut velvollisuuttaan ilmoittaa riidanalaiset tavarat asianmukaisesti tulliviranomaisille. Hänen kuljettamansa tavarat eivät ole peräisin Euroopan unionista, eikä ilmoitusta voida antaa suullisesti. Muiden kuin unionitavaroiden tuomista unionin tullialueelle koskevia tullilainsäädännössä vahvistettuja velvoitteita on rikottu. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 158 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa: ”Kaikista

tavaroista, jotka on tarkoitus asettaa johonkin tullimenettelyyn, vapaa-alueenmenettelyä lukuun ottamatta, on tehtävä kyseistä tullimenettelyä koskeva tulli-ilmoitus.”

- 18 Näistä syistä katsottiin, että rikkominen oli tuottamuksellista ja johtui huolimattomuudesta, sillä vaikka kuljettaja ei ollut aikonut aiheuttaa teon yleisvaarallisia seurauksia, hänellä oli velvollisuus ja mahdollisuus ennakoida ne.
- 19 Zakon za administrativnite narushenia i nakazaniya 7 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa: ”Huolimattomuudesta tehdyistä rikkomisista määrätään seuraamuksia vain nimenomaisesti säädettyissä tapauksissa.” Zakon za mitnitsiteya ei ole säännöstä, jolla suljettaisiin pois vastuu mainitun lain 233 §:n 1 momentissa tarkoitetuista huolimattomuudesta tehdyistä rikkomisista.
- 20 Tutkintamenettelyssä määritettiin riidanalaisen tavaroiden markkina-arvo, mutta Zakon za mitnitsiteya sovellettaessa ratkaiseva merkitys on kuitenkin tullausarvolla, joka on objektiivinen kriteeri. Veroviraston Burgasin alueellisen yksikön johtajan 8.11.2021 päivätyllä määräyksellä perustetun komitean lausunnon perusteella riidanalaisen tavaroiden tullausarvoksi vahvistettiin 73 140,06 levaa [BGN] (kirjaimin: seitsemänkymmentäkolmetuhatta sataneljäkymmentä levaa ja kuusi stotinkia).
- 21 Menettelyssä määrätyn ja moottoriajoneuvosta laaditun lausunnon perusteella todettiin, että puoliperävaunun yhdistelmän arvo oli 74 016,53 levaa (kirjaimin: seitsemänkymmentäneljä tuhatta kuusitoista levaa ja viisikymmentäkolme stotinkia).
- 22 Zakon za mitnitsiteya 233 §:n 8 momentissa säädetään seuraamuksesta, ja sen mukaan on arvioitava, ovatko riidanalaisen tavaroiden arvo ja salakuljetettujen tavaroiden kuljetukseen käytetyn ajoneuvon arvo asianmukaisessa suhteessa toisiinsa.
- 23 Unionin tuomioistuimen asiassa C-393/19 14.1.2021 antaman tuomion mukaan salakuljetuksen tekemiseen käytettyä välinettä, joka on sellaisen vilpittömässä mielessä olleen kolmannen osapuolen omaisuutta, joka ei ole rikoksen tehnyt, ei kuitenkaan voida tuomita menetetyksi. Bulgarian siviiliprosessilain (Grazhdanski protsesualen kodeks) 633 §:n mukaan Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiot sitovat kaikkia Bulgarian tasavallan tuomioistuimia ja elimiä. Konstitutsiōnen sad (perustuslakituomioistuin) on näin ollen todennut 30.9.2021 antamassaan tuomiossa perustuslain vastaiseksi Nakazatelen kodeksin 242 §:n 8 momentin säännöksen siltä osin kuin se sisältää ilmaisun ”vaikka [se] ei ole rikoksen tekijän omaisuutta”, joka vastaa soveltuvin osin Zakon za mitnitsiteya 233 §:n 8 momenttia.
- 24 Mercedes-merkkisen vetoauton ja Schmitz-merkkisen puoliperävaunun rekisteröintitodistuksista käy ilmi, että ne omistaa Serbiaan sijoittautunut oikeushenkilö ”ZEBEX” D.O.O.

- 25 Hallinnollista seuraamusmenettelyä koskevaan asiakirja-aineistoon sisältyy 26.11.2021 päivätty ilmoitus sekä ote kaupparekisteristä, Belgrad, Serbian tasavalta, ja sen bulgariankielinen käännös. Siitä käy ilmi, että TS on yrityksen laillinen edustaja ja omistaja. Oikeudellisesta näkökulmasta katsottuna kuljettaja, joka on luonnollinen henkilö, ja Serbiaan sijoittautunut oikeushenkilö ZEBEX D.O.O, jonka ainoa laillinen edustaja ja omistaja on TS, ovat kaksi eri henkilöä. Rikosoikeudellisessa menettelyssä tai sitä seuranneessa hallinnollisessa seuraamusmenettelyssä ei löytynyt todisteita yhtiön osallisuudesta rikkomiseen, johon tekijä on syyllistynyt. Kolmas osapuoli ei tiennyt eikä voinut tietää, että sen omaisuutta käytettiin salakuljetukseen, joten kolmas osapuoli toimi vilpittömässä mielessä. Ajoneuvon tuomitseminen menetetyksi merkitsisi puuttumista hänen omaisuuden suojaansa suhteettomasti ja tavalla, jota ei voida hyväksyä.
- 26 Näiden seikkojen perusteella pääteltiin, että puoliperävaunuyhdistelmää, joka muodostui Mercedes-merkkisestä vetoautosta ja Schmitz-merkkisestä puoliperävaunusta, ei voida tuomita menetetyksi, vaan se on luovutettava omistajalle tai tämän valtuuttamalle henkilölle.
- 27 Hallinnollinen lainvalvontaviranomainen totesi, että kuljettaja oli täyttänyt Zakon za mitnitsiten 233 §:n 1 momentin mukaisen rikkomisen tunnusmerkistön Kapitan Andreevon tulliasemalla 28.5.2021 tekemällään teolla eli kuljettaessaan edellä mainitut alumiinilevyt valtion rajan yli tulliviranomaisen tietämättä ja ilman tulliviranomaisen antamaa lupaa. Hallinnollinen lainvalvontaviranomainen antoi sen vuoksi seuraamusmaksun määräämistä koskevan päätöksen (jäljempänä seuraamusmaksua koskeva päätös), jolla se määräsi kuljettajalle Zakon za mitnitsiten 233 §:n 1 momentin nojalla hallinnollisen seuraamuksen, joka oli 73 140,06 levaa (seitsemänkymmentäkolmetuhatta sataneljäkymmentä levaa ja kuusi stotinkia) suuruinen sakko ja joka on 100 prosenttia tavaroiden tullausarvosta. Zakon za mitnitsiten 233 §:n 6 momentin nojalla, luettuna yhdessä sen 233 §:n 1 momentin kanssa, kuljettajaa vastaan annettiin määräys, jonka mukaan alumiinilevyt, joiden tullausarvo on 73 140,06 levaa (seitsemänkymmentäkolmetuhatta sataneljäkymmentä levaa ja kuusi stotinkia), tuomitaan menetetyiksi. Samalla määrättiin, että oikeushenkilölle ”ZEBEX” D.O.O., Serbian tasavalta, kuuluvaa puoliperävaunuyhdistelmää, joka muodostuu Mercedes-merkkisestä vetoautosta ja Schmitz-merkkisestä puoliperävaunusta, sekä kahta rekisteröintitodistusta ja käynnistysavainta ei saa tuomita menetetyksi, vaan ne on luovutettava omistajalle tai tämän valtuuttamalle henkilölle.
- 28 Ennakkoratkaisua pyytävässä tuomioistuimessa aloitettiin menettely ”SISTEM LUX” OOD:n kanteen perusteella, joka koski tulliviraston Burgasin alueellisen yksikön apulaisjohtajan vuonna 2021 antamaa seuraamusmaksua koskevaa päätöstä.
- 29 Rayonen sad Svilengrad (Svilengradin piirituomioistuin) kieltäytyi hallinnollisessa seuraamusmenettelyssä 8.2.2022 tekemällään päätöksellä tutkimasta veroviraston Burgasin alueellisen yksikön apulaisjohtajan vuonna 2021 antamasta seuraamusmaksua koskevasta päätöksestä nostettua kannetta

aineellisesti ja lopetti menettelyn sillä perusteella, että yhtiön tätä seuraamusmaksua koskevasta päätöksestä nostamaa kannetta, jolla se pyrki kumoamaan päätöksen virheellisenä ja lainvastaisena, ei voitu ottaa tutkittavaksi, koska hallinnollisessa seuraamusmenettelyssä oli jo annettu 17.1.2022 tuomio, joka koskee veroviraston Burgasin alueellisen yksikön apulaisjohtajan vuonna 2021 antaman seuraamusmaksua koskevan päätöksen uudelleentutkintaa. Se totesi, että vaikka kyseinen tuomio ei ole vielä päätöksen tekohetkellä lainvoimainen, siitä ei lähtökohtaisesti voida tehdä uutta ratkaisua, koska se voisi johtaa kahteen vastakkaiseen tuomioon.

- 30 Päätös riitautettiin. Kassaatiotuomioistuin kumosi hallinnollista seuraamusta koskevassa kassaatiomenettelyssä 1.7.2022 tekemällään päätöksellä Rayonen sad Svilengradin hallinnollisessa seuraamusmenettelyssä 8.2.2022 antaman riidanalaisen päätöksen siltä osin kuin siinä kieltäydettiin tutkimasta aineellisesti ”SISTEM LUX” OOD:n nostamaa kannetta, joka koski veroviraston Burgasin alueellisen yksikön apulaisjohtajan vuonna 2021 antamaa seuraamusmaksua koskevaa päätöstä – jolla määrättiin tuomitsemaan menetetyiksi rikkomuksen kohteena olevat tavarat eli alumiinilevyt, joiden kokonaispinta-ala on 1 340,50 m² ja tullausarvo 73 140,06 levaa (BGN) – ja palautti asian tältä osin samalle ratkaisukokoonpanolle menettelyn jatkamiseksi sekä vahvisti riidanalaisen päätöksen muilta osin.

Pääasian asianosaisten keskeiset perustelut

- 31 Rayonna prokuratura Haskovo, teritorialno otdelenie Svilengrad (Haskovon piirisyöttäjänvirasto, Svilengradin alueellinen osasto) katsoo, että sen ei ole tarpeen osallistua hallinnolliseen seuraamusmenettelyyn, koska se ei ole asianosaisena oikeudenkäynnissä eikä se näin ollen voi käyttää sille annettua tilaisuutta ottaa kantaa kantajan edustajan esittämiin kysymyksiin.
- 32 Kantajan edustajan mukaan Luxemburgissa sijaitsevalle unionin tuomioistuimelle esitetyt ennakkoratkaisukysymykset ovat olennaisia Bulgarian tuomioistuinten yakiintuneen oikeuskäytännön muuttamiseksi, ja niihin annettavat vastaukset johtaisivat siihen, että Zakon za mitnitsiten mukaisesta hallinnollisesta rikkomuksesta säädetty täydentävä seuraamus, joka koskee rikkomuksen kohteen menetetyksi tuomitsemista (omaisuuden tuomitseminen valtiolle menetetyksi), olisi oikeudenmukainen ja oikeasuhteinen silloin, kun tavarat kuuluvat muulle henkilölle tai yhtiölle kuin rikkomuksen tekijälle tai kun rikkomuksen tekijä ei ole syyllistynyt rikkomiseen tahallaan vaan huolimattomuudesta.
- 33 Veroviraston Burgasin alueellinen yksikkö vetoaa asetuksen N:o 952/2013 42 artiklan 1 kohtaan. Se vetoaa näkemyksensä tueksi myös asetuksen N:o 952/2013 79 artiklan 1 kohtaan ja 198 artiklan 1 kohtaan. Se katsoo, että vaikka tässä tapauksessa kyse on muulle henkilölle kuin rikkomuksen tekijälle toisin sanoen kantajana olevalle serbialaiselle SISTEM LUX -yhtiölle kuuluvan tavaran tuomitsemisesta menetetyksi, on otettava huomioon, että tämä henkilö on

passitusmenettelyssä velallinen. Siksi sen velvollisuutena on vastata täysimääräisesti tullivelasta ja muista tavaroihin liittyvistä valtion saatavista. Sille voitiin näin ollen määrätä seuraamuksia näiden velvoitteiden rikkomisesta. Tässä mielessä tulliviraston Burgasin alueellisen yksikön antamassa Zakon za mitnitsiten 233 §:n 6 momentin mukaisessa seuraamusmaksua koskevassa päätöksessä määrätty rikkomuksen kohteen menetetyksi tuomitseminen on asetuksen (EU) N:o 952/2013 198 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu seuraamus tullilainsäädännön noudattamatta jättämisestä. Se on tarvittava toimenpide, kun ei ole täytetty jotakin tullilainsäädännössä säädettyä velvollisuutta, joka koskee muiden kuin unionitavaroiden tuomista unionin tullialueelle. Siksi asetuksen N:o 952/2013 42 artikla ei ole esteenä Zakon za mitnitsiten 233 §:n 6 momentin säännökselle, vaan se on oikeasuhteinen ja varoittava toimenpide tullilainsäädännön mukaisten velvoitteiden noudattamatta jättämisen estämiseksi. Kolmannessa kysymyksessä mainitun puitepäätöksen 2005/212 2 artiklasta käy myös ilmi, että jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet voidakseen tuomita menetetyksi rikoksentekovälineet, joita käytetään sellaisen rikoksen tekemiseen, josta voi seurata yli yhden vuoden pituinen vankeusrangaistus. Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on kyse hallinnollisesta seuraamusmenettelystä, joka koskee salakuljetukseen liittyvää rikkomusta, josta ei ole säädetty vankeusrangaistusta ja joka ei näin ollen kuulu puitepäätöksen 2005/2012 soveltamisalaan. Puitepäätöstä ei myöskään sovelleta a fortiori, koska sen tarkoituksena on ottaa käyttöön rikoksentekovälineiden ja rikoksen tuottaman hyödyn menetetyksi tuomitsemista koskevat vähimmäisvaatimukset. Tulliviraston Burgasin alueellinen yksikkö katsoo näin ollen, että unionin tuomioistuimelle esitetty ennakkoratkaisupyyntö ei liity nyt tarkasteltavaan asiaan, vaan pitää sitä perusteettomana ja katsoo, että se on jätettävä tutkimatta.

Yhteenveto ennakkoratkaisupyyntöjen perusteluista

- 34 Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mukaan on mahdollista, että Zakon za mitnitsiten 233 §:n 6 momentin kansallinen säännös on ristiriidassa ennakkoratkaisupyyntöissä mainittujen unionin oikeussäätöjen kanssa, jos menetetyksi tuomittava omaisuus kuuluu muulle henkilölle kuin rikkomuksen tekijälle tai jos rikkomuksen tekijä on syyllistynyt hallinnolliseen rikkomukseen huolimattomuudesta.
- 35 Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mukaan Zakon za mitnitsiten 233 §:n 6 momentissa säädetty mahdollisuus määrätä täydentävänä seuraamuksena rikkomuksen kohteena olevan omaisuuden menetetyksi tuomitsemisesta (omaisuuden tuomitseminen valtiolle menetetyksi) seuraamusmaksun ohella voi johtaa siihen, että hallinnollinen rikkomus ja täydentävänä seuraamus, joka muodostuu rikkomuksen kohteena olevan omaisuuden menetetyksi tuomitsemisesta (omaisuuden tuomitseminen valtiolle menetetyksi), eivät ole oikeasuhteisia toisiinsa nähden. Tämä oikeasuhteisuuden periaate on vahvistettu asetuksen (EU) N:o 952/2013 42 artiklan 1 kohdassa, luettuna yhdessä

perusoikeuskirjan 49 artiklan 3 kohdan kanssa. Lisäksi edellä mainitut kansalliset säännökset saattavat olla ristiriidassa perusoikeuskirjan 17 artiklan 1 kohdassa vahvistetun oikeuden kanssa, jonka mukaan jokaisella on oikeus nauttia laillisesti hankkimastaan omaisuudesta ja tämä oikeus voidaan riistää vain yleisen edun sitä vaatiessa ja oikeudenmukaista korvausta vastaan.

- 36 Jos Zakon za mitnitsiten 233 §:n 1 momentin mukaisen tavaroita koskevan ilmoitusvelvollisuuden rikkomisen yhteydessä on määrättävä asianmukainen seuraamus, siltä osin kuin teko ei muodosta rikosta, täydentävän seuraamuksen – joka on rikkomuksen kohteen tuomitseminen menetetyksi (omaisuuden tuomitseminen valtiolle menetetyksi), mihin tavaroiden omistajan, joka ei ole rikkomuksen tekijä, tai rikkomuksen tekijän, joka ei ole syyllistynyt rikkomukseen tahallaan vaan huolimattomuudesta, on suostuttava – on vastattava asetuksen (EU) N:o 952/2013 42 artiklan 1 kohdan vaatimusta, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 49 artiklan 3 kohdan kanssa, jonka mukaan kiellettyjä ovat toimenpiteet ja menettelyt, joissa rangaistus on epäsuhteessa rikoksen tai rikkomuksen vakavuuteen.
- 37 Edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että on mahdollista, että Bulgarian kansallinen lainsäädäntö on ristiriidassa unionin oikeuden kanssa ja että Bulgarian lainsäädännössä säädetyt seuraamukset ylittävän sen, mikä on tarpeen asetuksen N:o 952/2013 42 artiklassa säädetyin velvoitteen noudattamiseksi ja kyseisellä asetuksella tavoiteltujen päämäärien saavuttamiseksi.